

7/39707

SK 84

T.C.
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 19809844-610-194103
Konu : 7/39707 Esas Sayılı Soru Önergesi

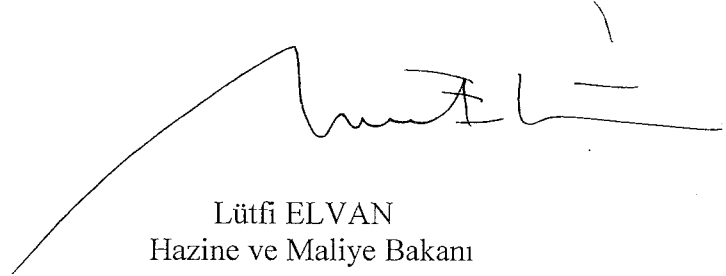
19/03/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/01/2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.766476 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan soru önergesine ilişkin Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından alınan bilgilere göre hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Lütfi ELVAN
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek: 7/39707 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Av. Sevda ERDAN KILIÇ'a Ait
7/39707 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

10/11/2015 tarih ve 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 12. Maddesi "Kurum tarafından derlenen istatistikî bilgiler, kullanıma açılmadan önce herhangi bir şahsa veya makama verilemez." hükmünü içermektedir.

Kurumun yıllık olarak hazırlamakta olduğu Üretim Süreci Takvimi'nde, her ay veri derlemenin hangi gün başlayacağı, hangi gün tamamlanacağı, veri analizinin hangi günlerde yapılacağı açıkça ve değiştirilemez şekilde belirlenmiştir. Buna göre TÜFE'de ilgili aya ait veri derleme süreci ayın 27. gününe kadar devam etmekte, bazı fiyatlar için bu süreç ayın 29'una kadar uzayabilmektedir. Ayın geri kalan günlerinde (maksimum 3 gün) alandan derlenen yarım milyondan fazla veriye ilişkin Bölge Müdürlükleri ve Merkez'in veri analiz süreçleri, büyük bir hız ve yoğunlukla, karşılıklı iletişim halinde devam etmektedir. Veri analiz sürecinin tamamlanmasını takiben, ayın 1'i ve 2'sinde endekslerin hesaplanması ve ilişkili tabloların hazırlanmasına yönelik işlemler gerçekleştirilmekte ve ayın 3'ünde saat 10.00'da TÜFE haber bülteni yayımlanmış olmaktadır.

Bu çerçeveden bakıldığında TÜFE rakamının açıklanmadan birkaç gün önce hazır olması gibi bir durum söz konusu değildir. Üretilen verinin kullanıcıya hemen ulaştırılması (zamanlılığın sağlanması) Kurumun temel hedefleri arasında yer aldığından, bu durum Kurumun ürettiği diğer göstergeler için de geçerlidir.

Ulusal Hesaplar sisteminde 12/12/2016 tarihinde yayımlanan ana revizyon kapsamında; yeni ekonomik koşullara uyum, metodolojik araştırmalardaki ilerlemelerin entegrasyonu ve sistemin kullanıcı ihtiyaçlarına daha uyumlu hale getirilmesi hedeflenmiştir. GSYH hesaplamaları açısından yürütülen ana revizyon ile sınıflama, tanım, kavram, veri kaynakları ve hesaplama kuralları ile ilgili çalışmalar tek tek ele alınmıştır.

Ana revizyonla birlikte Avrupa Hesaplar Sistemine (ESA2010) geçiş sağlanmış, idari kayıtlar sisteme entegre edilmiştir. Çalışmanın sonucu olarak; İstatistik faslının kapanış kriteri olan "bağımsız yıllık GSYH" hesaplarının yanı sıra "Kurumsal sektör hesapları" ve "Devlet Hesapları" ilk kez üretilmeye başlanmıştır. İl bazında GSYH ve gelir yöntemiyle GSYH yayınları tekrar kamuoyu ile paylaşılmaya başlanmıştır.

"Ulusal hesaplar sistemine idari kayıt verilerinin entegrasyonu" çalışması 2014 yılında GİB'den NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasına göre dörtlü "makro" düzeyde toplulaştırılmış bilanço ve gelir tablosu verilerinin alınmasıyla yapılabilmektedir. Bu dönemde GİB yetkilileri ile yakın işbirliği içerisinde çalışmalar yürütülmüş ve veriye ilişkin detaylar hususunda her türlü destek Kurum yetkililerinden alınmıştır.

2009-2015 yıllarına ilişkin makro düzeyde alınan idari kayıtların “Ulusal Hesaplar Sistemine” entegrasyonu ve kontrol süreci iki yıllık bir çalışmanın sonucudur. Akabinde “GİB ve TÜİK arasındaki 06/06/2016 tarihinde protokol imzalanmış ve bu protokol çerçevesinde vergi kimlik numarası bazında istatistikî birimlere (kişi, firma vb.) ait doğrudan gözlem imkânı sağlayacak detayda veriye erişim mümkün hale gelmiştir. Konuya ilişkin “İş İstatistikleri Üretiminde İdari Kayıtların Kullanımının Artırılması” konulu doküman 09/03/2018 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.”

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ürettiği tüm istatistikleri, uluslararası normlarda; mesleki bağımsızlık, şeffaflık, karşılaştırılabilirlik, tarafsızlık ve doğruluk ilkelerine bağlı olarak, Avrupa Birliği ve dünya genelinde geçerli olan, uluslararası kurumlar tarafından tavsiye edilen yöntem, tanım ve kavramları kullanarak hesaplamaktadır. Böylece uluslararası karşılaştırılabilir veri üretimi sağlanmaktadır. Söz konusu kavram ve yöntemler ile uygulama sonuçları, yerli ve yabancı kurum ve kuruluşlardaki uzmanların değerlendirmelerine açık olduğu gibi, en ayrıntılı düzeyde de kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Bu alanda TÜİK, dünyada en şeffaf kurumlar arasında yer almaktadır.